

Relevant to 95:3,4

מגטסהיד חוברת ג רד, ועיין לעיל הערה צו, ועיין שו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' קלו. (קכב) כן משמע מרש"י שבת מ ב ד"ה בכ"ש, וע"ש בראש יוסף, ועיין להלן פכ"ג הערה פז, ונראה דהיינו דוקא כל זמן שהאש או החשמל דלוקים, דומיא דאמבטי דחמי טבריה, דאמרינן, הצנורות מקבלים שם של כלי ראשון משום חבורם לאש, דמה לי סיר גדול ומה לי סיר עם צנורות ארוכים. ויתר על כן, שמעתי בשם החור"א זצ"ל, דאם שופך מים מתוך דוד שעומד על האש לתוך כוס, מקבלים המים שבתוך הכוס שם של כ"ר, כיון שבשעת שפיכתם היו מחוברים לכ"ר שעומד על האש (אלא שדברי החור"א צ"ע, שהרי מצינו דקילות מקוירה רותחת שהלך אל קיריה צוננת ולא נפסק הקילות, דין עירוני עליו, כיו"ד סי' צב סע' ז ברמ"א, ומיירי שהקוירה הרתחת היא אצל האש, וכמבואר שם, ואם כדברי החור"א היינו צריכים לאסור כולה. אלא דע"ש ביו"ד סי' צא בפמ"ג מ"ז ס"ק ה, סי' צה בפמ"ג ש"ד ס"ק יח וסי' קה בדרכי תשובה ס"ק טט, שיש סוברים שעירוני מכ"ר שעומד ע"ג האש אוסר כולו. אמנם

משתמש במדפים מיוחדים לכשר ולחלב להחזיק הכלים, ונבלע לתוך כלי הבשר, ועיין. ולענין ההשתמשות במכונות הדחת כלים אחת לכלי בשר ולכלי חלב הנה שלשה דיונים יש בזה הדיון האחד הוא מצד הטעם הבלוע בדופני הכלים הראשונים שהדחת שם שנפלטת ע"י המים החמים ונבלעים לתוך דופן המכונות וכגון שהדיח תחלה כלי בשר הרי כשנא להדיח אח"כ כלי החלב נמצא בדופן המכונות מטעם הבשר שהיה הכלים הראשונים והדיון השני הוא מצד שממשות של בשר שעל הכלים הרי נבלע ממנו לתוך דופן המכונות כשמי ההדחה מובילים ממשות זה ליגע בדופן. והדיון השלישי הוא מצד דבעינן למיחש שכשנא להדיח שם כלי החלב עדיין נשאר במכונות איזה ממשות של בשר כיון שיש למטה כמין רש"ה שנאחזים שם פירוורי המאכל ואינם נשטפים מן המכונות, אלו הם הג' חששות שברין זה. והנה מצד החשש הראשון שנפלט מטעם הכלים לתוך דופן המכונות היה נראה להחיר דהו"ל נ"ט בר נ"ט דהיתירא טעם ראשון לתוך הכלים וטעם שני לתוך המכונות ואף שאין לגרום נ"ט בר נ"ט לכתחלה הא בבי' כלים קיל טפי דאף לכתחלה מותר לגרום נ"ט בר נ"ט וכמשי"כ הפרמ"ג בש"ד ס"ק ט' אמנם מצד החשש השני שנבלע טעם הממשות הבשר לתוך הדופן ושוב כשמדיח שם כלי החלב שמא בעינן למיחש שטעם הבשר שדופן מתערב עם הטעם של החלב שעל פני הכלים החלביים שמדיח עכשיו ועוד שפירוורי מאכלי החלב עצמם מובלים ע"י המים לצד דופני המכונות ונפלט לתוכם הטעם הבשר שדופן ונעשה בכך בב"ח או שמא כיון שבא הכל ע"י עירוני לא שייכי הגן חששות [שעלולים המכונות אינה מחמלאת מים אלא המים מתכנסים למטה בתחתית הכלי

בב"א

הכלים שמדיחם שם הם למעלה ואינם נוגעים במים כשהמים למטה דרך פעולת המכונות שהמים מוחזים על החלש דין עירוני ויש לעיין בזה. אמנם אפילו אם נבא להקל במיחש זה השני אכתי נשאר לנו החשש השלישי שהחבוי למעלה ובענין למיחש שפירוורי הבשר הולך דרך קולות המים ליגע בכלים החלביים עצמם ובאסור המים בכך ואף שיש בכל מי הרהור יותר מס' כנגד אותם הפירוורים נראה דלא שייך בזה דין יסיון בשמים ולא נבדילא. לעת החור"ד שהבאנו ב"ה הכל שרי וכו' ולא שייך בשמים שפירוורי של עירוני אלא אפילו לעת הפרמ"ג שהבאנו שם דעיינין של בוציק של עירוני הני כשכל מי הנוצק הנוגעים אהדי בפירוורי יותר מס' כנגד האיסור אבל בזה בעת החלוב והחיר לפור המים אלו כנגד האיסור אבל בזה בעת החלוב והחיר באותם הסיפיים המולכים אף פירוורי הבשר לכלי החלב ודע"י ש לעיין בזה מטעם דאין מבטלים איסור לכתחלה דהו"ל כראו דטוף סימן צ"ט שדעת הפוסקים האחרונים שם להחמיר שלא להשתמש בכלי שבלע איסור אף שדרך אותו כלי להשתמש בו בשפע ובלע רק איסור מוטם באופן שלעולם יזא ששים כנגד האיסור דמכ"מ איסור ה"י לא נראה. והנה אם היה באפשרות לקנות את המכונות מכל ענין הנשאר שם לא היה שייך חשש זה כל שנפקה אותו הטעם אולם במכונות אלו נמצא רשת למטה והוא כמעט מן הנמנע להסיר במכונות כל הענין הנאחד שם [ועיין בא"ח סימן תנ"א סעי' י"ח ברמ"א שהמנהג שלא להשתמש בנפה ושאר כלים כיצא בה ע"י העולה משום שקשה מאד לנקות גקביות (ויש לעיין אם נוגה דין זה גם בהכשר כלים אלו משאר איסורים או יהוה רק לפסח מטעם חומרא דחומץ ובעת לא ראיתי בפוסקים שיבארו דין זה) וכל שנשאר שם אף בעין מועט של בשר נראה שאין להיריח שם כלי חלב כגיל ולכן נראה שאין להשתמש באי"מ סימן כ"ח וכו"ט וחקל ג' סימן י' אות ב' והלע"ד כתבתי: ואם נמצא וכו'. ובפנים הבאנו ב' פירושים מותר אף בלא זה ובפר"ח כתב לקרק' מלשון הרמ"א כפיירוש שאפילו אם הרהור זה לא נאסרו לפירושי שני ביהוד בדרך שנאסרים ולא הו"ל אלא לא הישינן שמא הרהור ביהוד אלא משום ספק זה לבד דשמא לא הרהור יחד ובספר יד הרהור יחד ונאסרים אין להחיר מטעם ספק זה לבד דשמא לא הרהור יחד ובספר יד הרהור יחד ונאסרים אין הרמ"א משום דהכי הוא קושטא דמילתא שאין נאסרים בכל גונגא אף כשהרהור ביהוד לזכ"י ביאר הענין דמייירי שיש לחוש שנאסרו ע"י שהרהור יחד אבל לעולם לדינא מותר אף כשבורר הוא שאם הרהור יחד נאסרו. והנה מדברי האו"ה בכלל ל"ד דין כ"ה נראה שאפילו לטעם הראשון הנ"ל בדין זה יהוה מטעם ספק שפיקא יש להחיר בזה אפילו אם ידע

בדי השלחן

ובבאורים כתבתי השעם לזה עיין שם: (פב) ואם נמצא קערה הולבת בין כלי בשר לא הישינן שמא הרהור ביהוד בדרך שנאסרים. ופירש הט"ו השעם דל הישינן לזה משום דהיי ספק שפיקא לקולא ספק דל לא הרהור יחד ואם הימצי לומר שהרהור יחד שמא לא היחה בת יומא ולפי זה (קסז) אפילו שדחתה באווח בית להדיח הכלים בכלי ראשון ואין להשתמש בהווח אירעה כללי שני בכל זאת מותר מטעם ספק שפיקא הג"ח ולפי פירושי זה אם ידע שהיינו בני יומן י" לחמיר ולאסור הכלים מטעם ספק שפיקא הווח וכן כתבו (קסז) עוד פוסקים שבספק אחד יש להחמיר בזה (קצ) ויש שמצדדים לפרש אחרת בכונת הרמ"א הוא שדעתו להחיר בזה אף בדליכא רק ספק אחד שמא לא לא היו המים יד סולת בהם (קסז) והטעם בזה שפני שאין מחזיקים ריעווא לחוש שהרהור יחד בדרך שנאסרים אלא מעמידים הכלים על חוקם שהם מותרים (קעג) וע"ז וספק זה ומכל מקום כשאופן הרהור הוא ע"י עירוני וספק זה אף הרהור יחד לא או ספק לו אם המים היו יד סולת בהם נראה שיש לסמוך על המקילים כיון שדעת הרמ"א לעיל בסמוך מותר בכל גונגו כשהוא ע"י עירוני אמנם אם ידע שהרהור יחד והמים היו יד סולת בהם רק שספק לו אם היו בני יומן צ"ע אם יש להקל בזה וכמשי"כ הטעם

(קסז) ע"י והכ"ל: (קסז) מ"ח וכן נראה דעת הפוסק' שלח הפסוק רק דעני הכ"ל: (קפ) תורת יקוחול סוף סימן ק"ד והו"ח [ופירק ספרה זו כפי כחן כן בלתי כגלל ל"ד דין ק"ז] וע"ז כתיב ונצלוהו בג"ח שפניו כו' וישוין גס כסיון ק"ז כתיב"ל סוף סטוף ו' (קעל) מן כחש בתיבת יקוחול ע"ז גנש כתיב"ל מותר לפ"ז ודעוין צודלו שפניו יחד וכן משמע גס כתיב"ל בג"ח וכו': (קעג) תורת יקוחול כלי עינין שם בלוד: (קעז) ועוד יהודה כחש כשסמוך להקל בזה לא הפסוק:

צ"י

לא ידיתו לכתולה כלי חלב אלא יחליטו המים. וכל
זו הוא לענין כלי חלב וכלי כשר אבל דישואשער
שודחו כלי גברים שהם כלי איסור אסור ואף
הנעקה לא מהני משום שהם מצופין בפארציליא וגם
קשה לנקותו. וכן א"א להנעיל מומץ לפשה.

ותנני ידיו מברכו.
משה פינשטיין

**דבר היפנאזומוס הוא רק כה השפעה על
הנערוין ואין זה ענין כשוף לכן אין למחות בו.
אבל אני יודע שהרופאים אין משתמשים בה ובראי
לא יסמכו שיישן בשביל זה אף בעשית אפערציע
אבל אם עושין זה אין למחות כי לא שייך זה לכשוף.
הנ"ל**

פימן ל
**בבורית שעושין מאלקאהאל שבא מחלב
שפגום מאכילת כלב אם מותר**

כ"ג שבת תשכ"ו.
מע"כ ידיו הנכבד הרה"ג ר' דובער ליווי
שליט"א.

הנה דבר בורית מאלקאהאל שעושין מחלב. ואפן
עשית האלקאהאל הוא שמתולה מבשלים חלב
עם מיני עשירי. ומה שראוי לאכילה אדם מסלים
משם. ואת החלק שאינו ראוי לאכילה מבשלים אותו
בוהיכות מתכות ונעז עד שנעשה מה אלקאהאל
שהוא סם המות להרבה בעיות. אם מותר להשתמש
בבורית זה לנקות כלים. הנה אם אמת הדבר איני
רואה בה שום איסור. דרך לאכול דבר איסור
שנפסל מלאכול לכלב אוסר הראש בפסחים דף כ"א
מהטעם דכין דאיתו קאכיל ליה אסור. והוא מטעם
אחשביה כדאימא במג"א סימן תמ"ב ס"ק מ"ז מהר"ד
סימן קכ"ט. דמה"ש מותר לכתוב בחותמ"פ דבין
שמבושל בשכר שעורים דאף אם ישכח ויתן לותר
פיו הרי יתה זה בלא כוונה לאכילה דליכא אחשביה.
וכן הוא שם בבאורי הגר"א. ובנו"ב תיגא חז"ר
סימן נ"ז מותר מוד"ס הבאודאש"י שנעשה מלאג של

הדבר שמיניוין עליו הכלים שהוא רק הדפנות
שכביכותם הנגג התחתית יכילין להשתמש בו
לשניהם בזה אחר זה. אך לא כתבתי שם והטעם משום
דהוא פשוט. דהא בעצם הוא נ"ט כר נ"ט שמתור
מבשר לחלב ואיפכא ומפורש ברמ"א סימן צ"ה
סעיף ג' עוד יותר דאפילו באותן המים שודחו בהן
הכלי בשר מותר להדיח גם לא כלי חלב אחר
שניטלו משם הכלי בשר אם לא היה בעין כל שהיה
שם מים ששלים נגד הבקיעו וכ"ש בכאן שהם מים
אחרים. אבל מה שאני מצריך שעל מה שמיניוין
הכלים צריך שיהיו אחרים. הוא מטעם שמצוי שישאר
דבר בעין מתבשר ושומן יגע בהכלי חלב וכן איפכא
שאז כשיבואו המים תמיד סולדת בהן יכליעו
בהכלי חלב ואיפכא. ואין לסמוך על מה שהמים
ידיתו הבעין כיון דמצוי שנשאר ואין הדרך לעיין
אחר זה שלכן אף שחלוט שיעיין היטב יש לחוש
שישכח כהא דבסימן צ"א סעיף ב' אסרינו כהר"ג
לכתולה. ולכן צריך שנים אחד בשר ואחד
לכלי חלב. אבל אין לחוש על מה שגם בדפנות איכא
לפעמים איהו בעין כיון שאין נוגע בהכלים ואף אם
יביאו המים משם את הבעין. הוא יותר מהרבה
פעמים ששים שלא שייך לאסור. אבל מומץ לפשה
אסור וכן מאיסור לחותר אסור שא"א להנעיל דהם
פארציליא.

ידיו.
משה פינשטיין

פימן כט

עוד דבר ריש וואשער

כ"ד טבת תשל"ב.
מע"כ ידיו הנכבד מו"ה מר שמעון יצחק
פישמן שליט"א.

הנה ענין דישואשער כתבתי הנראה לי לדינא
כלא הטעם. הטעם פשוט דהא בשר חלב
שהם דברים המתוין כל אחד בפני עצמו ורק ע"י
בשול נאסרו לא נאסרו אלא כדרך בשול שהוא
בטעם ממש ולא בנותן טעם בר נותן טעם דהוא
טעמא קלישתא ואיפסו כן בגמי חולין דף קי"א.